PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; Cona B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din.
Poštni tekoči račun za STO-ZVU na ime: «Založništvo Primorski dnevnik»: Trst 11-5374. — Tekoči račun za Jugoslavijo na ime: «Primorski dnevnik» - uprava: Ljubljana 6-90601-19

Leto IV - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST sobota, 14. februarja 1948 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 823

Najboljša pot

Z resolucijo, ki jo je izglasoval ustanovni kongres SIAU za Tržaško ozemlje konec oktobra 1947, je ta naš najvišji politični forum jasno in glasno ugotovil, da politika in ukrepi okupacijske vojaške uprave onemogočajo kršitev mirovne pogodbe, in zahteval, da Varnostni svet s svojim posredovanjem doseže spoštovanje obveznosti te pogodbe.

Prav tako je zbor aktivistov OF Tržaškega ozemlja v prvi polovici januarja t. l. ugotovil pristranost okupacijskih oblasti, ki nadaljujejo politiko nacionalnega zatiranja, ki vsakodnevno ovirajo svoboden razvoj slovenskega življa na vseh področjih javnega življenja.

Logičen zaključek teh ugotovitev pa je naša odločna borba proti imperialistom in njihovim predstavnikom ter njihovim domačim hlapcem za uresničitev naših narodnostnih pravic, za mirno sožitje obeh narodnosti v Trstu v interesu demokracije pri nas in v svetu, za mir, za normalizacijo vsega javnega življenja.

Od podpisa mirovne pogodbe smatramo torej striktno izpolnjevanje določb mirovne pogodbe kot najboljšo rešitev tržaškega problema. Zato zahtevamo čimprejšnje imenovanje guvernerja in odstranitev tujih čet s Tržaškega ozemlja. Trst je dokazal, da ne potrebuje nikakršnih oboroženih varuhov, tržaško ljudstvo pa si zna samo vladati in je tudi sposobno izločiti vse provokatorje, ki se sploh ne morejo pokazati na svetlo brez zaščite okupatorskih bajonetov in tankov.

Spoštovanje mirovne pogodbe je torej danes tisti pogoj, ki nas v sedanjih razmerah lahko privede do uresničenja naših zahtev. Druge poti za rešitev tržaškega problema trenutno ne vidimo. S tem pa seveda ni rečeno, da je omenjena pot edina pot; ona je po našem mnenju danes le najboljša pot in naše ravnanje bi se ne moglo imenovati modro, če bi odklanjali boljšo rešitev, čim bi se prepričali, da takšna boljša rešitev resnično obstoja.

Naši cilji so torej jasno označeni in način njihove izpolnitve presojamo, držeč se trdih dejstev realnosti in vseh danih možnosti: imperialističnih okupatorjev smo siti in hočemo, da si ljudstvo vlada samo!

Vsa tržaška reakcija pa je seveda vsaki taki rešitvi odločno nasprotna. Ves njen obstoj in vsi njeni cilji služijo edino-le tujcu-ameriškemu imperializmu, čeprav se venomer sklicujejo na svoje «italijanstvo», ki pa ga ne ograža nihče drugi kot ravno sama njihova politična praksa, ki ponaga zasužnjevati Italijo samo, na Tržaškem ozemlju pa dela z vsemi štirimi, da bi ljudstvu zvezala roke in noge in da izročila angloameriškem imperialistom ter iz Trsta ustvarila vojaško bazo.

Z nesramno špekulacijo z nacionalnimi čustvi kričijo reakcionarji, da hočejo braniti zapadno civilizacijo pred navalom barbarskega vzhoda, v resnici pa jim je na srcu le eno: da bi imperialisti ostali v Trstu za večno.

Toda to umetno pitanje z nacionalizmom vodi nujno v fašizem, to je v propast, kamor da mnogi med zaslepljenimi ne hoteli. Zato je nujno, da prijaja v njihovem taboru do razrajanja.

V Legi nazionale se že več desetlet borita dve struji: demokristjansko-fašistična proti republikansko - akcionistični. Medtem, o so prvi odkrito proti kakršnim koli socialnim reformam, imajo drugi polna usta fraz o delavstvu, o nacionalni neodvisnosti, o delavski enotnosti in celo o agrarni reformi, v resnici pa napravijo vedno le tisto, kar jim diktira krščanska demokracija, čeprav bi se — sodeč po besedah — morali vsaj enkrat znajti na skupni točki z našo Ljudsko fronto.

Drugo nasprotje se je pokazalo v poročilu političnega tajnika «socialistične» stranke, ki trdi, da ne more sodelovati z dobeno stranko v Trstu. Ta stranka pa je zaradi svoje sledeče politike na najboljši poti, da ne bo prav kmalu več nikogar predstavljala.

Vsekakor pa imajo v tem reakcionarnem skupu demokrišjani hegemonijo s fašističnim škofm Santinom v prvih vrstah. Te hegemonije bi se hotela marsikatera skupinica in skupina otresti, toda do sedaj je ostalo vedno le pri na-

Drugi del sovjetske note o tajnih dokumentih

Anglija in Francija sta usmerjali Hitlerjev napad proti Sovjetski zvezi

Glavni junakinji izdajstva v Monakovem sta izročili ČSR Nemčiji proti obvezi, da bo napadla ZSSR in sta s tem na stežaj odprli vrata hitlerjevskim hordam

MOSKVA, 13. — Sovjetski zunanji minister je inozemskim novinarjem izročil nadaljevanje izjave sovjetskega Informacijskega urada o tajnih dokumentih, ki jih je objavila ameriška vlada.

Nota obtožuje Veliko Britanijo in Francijo, da sta z odklonitvijo politike kolektivne varnosti in z uvedbo stališča o tako imenovanem nevmešavanju pripravile Nemčijo na napad.

V zvezi z nacističnimi dokumenti, ki jih je sovjetska vojska zaplenila, poudarja nota, da se Francija in Velika Britanija nista brigali za to, da bi združili vse sile v miroljubnih državah, pač pa da sta že od leta 1937 dalje skušali izolirati Sovjetsko zvezo in usmeriti Hitlerjev napad na Sovjetsko zvezo, kar je popolnoma odgovarjalo Hitlerjevemu stališču, ki je izjavil: «Odrekamo se želji po ekspanziji na evropski jug in zapad in obračamo pogled na vzhodno ozemlje».

Nota poudarja nato, da je ameriška vlada z objavo le dela dokumentov iz nemških arhivov, od katere je izključila dokumente, ki se nanašajo na dogovor v Monakovem, hotela rešiti Francijo in Veliko Britanijo, ki sta glavni junakinji izdajstva v Monakovem odpornosti in zvaliti odgovornost na Sovjetsko zvezo. Dokumenti, ki so v rokah sovjetske vlade, dokazujejo, da sta obe vladi dajali pogum za Hitlerjev napad in ga usmerjali proti Sovjetski zvezi, kar je dokazano tudi v besedilu razgovora, ki ga je 19. novembra 1937 imel Hitler z lordom Halifaxom. Ob tej priliki je Halifax predlagal Hitlerju, naj bi Velika Britanija in Francija vstopili v os Berlin-Rim. Mnenje Halifaxa je bilo, da je «angleška vlada prepričana, da je «führer» z uničenjem komunizma v svoji državi temu prestregel pot v zapadno Evropo in iz tega vzroka se Nemčija po pravici smatra kot branik zapada proti boljševizmu.»

Da ne bi zbližanje med Nemčijo in Anglijo slabo vplivalo v Franciji in Italiji, je lord Halifax izjavil: «Nobena od teh štirih držav ne sme ostati izven sodelovanja, sicer ne bo mogoče napraviti konca sedanji nestalnosti.»

Ker je Hitler sprožil vprašanje versajskega diktata, mu je lord Halifax odgovoril, da so Angleži prepričani bolj ko kdor koli, da je treba napake diktata popraviti.

Razgovor dokazuje, da je britanska vlada zavzela stališče, ki je bilo naklonjeno Hitlerjevemu načrtu za priključitev Gdanskega, Avstrije in ČSR. O tem je Halifax izjavil: «Anglija je zainteresirana samo na eni stvari, in sicer, da se spremembe izvršijo z mirno evolucijo.»

Izjave britanskih voditeljev so tako dajali Hitlerju pogum za napad. Britanski poslanik Neville Henderson je 3. marca 1938 v razgovoru s Hitlerjem zagotovil, da želi Anglija resnično sporazuma z Nemčijo in da je «pripravljena odstraniti vse težkoče». Ko je Ribbentrop, ki je bil navzoč pri razgovoru, omenil izjave proti anšlusu, ki jih je podal britanski poslanik na Dunaju, je Henderson izjavil, da se je on sam «večkrat izrekel za anšlus».

Kmalu po tem razgovoru, in sicer 13. marca 1938 je Hitler zasedel Avstrijo, ne da bi se Francija in Anglija temu uprli. Samo Sovjetska zveza je takrat povzdignila svoj glas. Britanska vlada je na noto Sovjetske zveze s tem v zvezi celo odgovorila: «Konferenca za določitev skupne akcije ne bi imela ugodnega vpliva na perspektive evropskega miru».

Sledila je zasedba ČSR, ki je bila mogoča samo zaradi neposredne podpore Anglije in Francije.

Nota navaja nato izjave nemškega poslanika v Londonu Dircksena, ki je sporočil berlinski kanceliji, da «je Anglija skušala doseči kompromis z Nemčijo, kar je ena bistvenih točk njenega programa», in «je kazah vedno večje razumevanje za zahteve Nemčije za izločitev Sovjetske zveze od urejevanja Evrope».

Nota govori nato o monakovskih dogovorih. Anglofrancoski zaščitniki hitlerjevskega napada so skušali zakrinkati svoje izdajstvo z obljubo o jamstvu novih češkoslovaških mej. Ta država je napravila korake pri angleški in francoski vladi, da bi spremenili svoje stališče; toda obe vladi sta ostali neomajni. Na zahtevo ČSR po razsodišču je angleška vlada odgovorila zugajoče, da bo češkoslovaška vlada v primeru, da ne bo sledila nasvetu, naj se ukloni nemškim zahtevam, svobodna, da lahko podvzame vsako akcijo, ki bi jo smatrali za primerno za položaj, ki bi lahko za tem nastal.

Konferenca, ki so jo imeli 29. in 30. septembra 1938 Hitler, Chamberlain, Daladier in Mussolini, in na kateri je bila odločena usoda ČSR, ne da bi ta bila navzoča, je bila sramotni zaključek dogovora, ki so ga že prej sklenili glavni člani zarote proti miru.

Pravo bistvo dogovora v Monakovem je takrat prikazal Stalin na 18. kongresu komunistične partije ZSSR, ko je izjavil, da so izročili del ČSR Nemčiji kot ceno za njeno obvezo, da bo napovedala vojno Sovjetski zvezi.

Anglija in Francija — je takrat izjavil Stalin — upajo, da bodo videle Nemčijo in Sovjetsko zvezo drugo proti drugi v vojni, v kateri se bi obe državi izčrpali, tako da bi oni nato lahko vojaško nastopili z neokrnjenimi silami in narekovali svoje pogoje vojskujočim se strankam.

Ena od posledic dogovora v Monakovem je bila pokopanje francosko-sovjetske pogodbe, ki je bila temelj kolektivne varnosti v Evropi: «Vrata so se široko odprla pred Hitlerjevimi hordami».

Sovjetska nota zaključuje: Tu se vidi v vsej hitlerjevski jasnosti želja angleške in francoske vlade, da bi obvrnili od sebe grožnjo hitlerjevskega napada, kateremu so monakovski dogovor in drugi podobni dogovori že odprli vrata, in da bi ta napad usmerili proti Sovjetski zvezi. S tem so bili ustavarjeni nujni politični pogoji za združitev Evrope brez Sovjetske zveze. Krenili so na pot izolacije Sovjetske zveze».

Brez Monakovega bi bil Hitler neobnemebna figura

Zadelo jih je v živo

Objava sovjetske note je angleške vladne kroge spravila v veliko zadrego — Anglo-francoski reakcionarni krogi so pripravljali napad na Sovjetsko zvezo

LONDON, 13. — Sovjetska nota, ki prikazuje odgovornost Anglije in Francije za drugo svetovno vojno, je angleške vladne kroge zadela v živo. To kažejo tudi izjave nekaterih osebnosti v Foreign Office-u, da je bila ameriška objava dokumentov predčasna in da bi se bili morali dokumenti objaviti šele po posvetovanju med ameriško, angleško in francosko vlado, ki se bodo sastale v aprilu v Berlinu. S tem sami izdajajo pravi namen objave dokumentov, ker pač izjavljajo, da niso bili objavljeni v «primernem» času in niso tako imeli efekta, kakor so si ga v teh krogih želeli. V angleškem zunanjem ministrstvu so se sedaj celo «spomnili», da je sovjetska vlada res v juniju 1945 zahtevala, naj bi se dokumenti skupno pregledali. Sovjetska nota jim je pač osvežila spomin.

Njujorški list «P.M.» ostro napada ameriško vlado in poudarja, da je Sovjetska zveza dobro napravila, ko je odgovorila na ta ameriški korak. List pripominja v zvezi s tem, da Hitler ne bi pomenil nič brez dogovora angloameriških monopolov in brez Američanov, kakor bi tudi bil nepomembna figura brez Chamberlaina in brez monakovske pogodbe.

Ameriška izdaja «Daily Worker» je bila torej preračunana na onemogočenje že v naprej vsakega sporazuma iz enostavnega razloga, ker oni sploh nočejo tistega, kar naj bi bila glavna točka njihovega programa ter prva in glavna skupna točka, namreč: Trst Italiji.

Ne! Oni hočejo v Trstu Ameriko, ne pa Italijo!

Kakšno stališče so zavzele zgoraj omenjene skupine in skupinice, ki se hočejo otresti demokristjanske hegemonije? Mar je tudi to pot zmagala neodločnost in bojazljivost? Zdi se, da je. Sicer bi se bile upale dati vsaj glas od sebe... črtih; izvršitev jim ovira predvsem neodločnost in bojazljivost. In tako ostaja vse pri starem: hlapčevanje imperialistom traja dalje.

Nov dokaz za to so dali z najnovejšo gonjo ob priliki sedaj že končno veljavno demantiranih vesti o pogajanjih poslanca KPI Pajette v Beogradu. Razpisali so se o tem prav na široko in postavljali naravnost blazne pogoje (Zadar itd.). Namen je očiten: onemogočiti vsak uspeh pogajanj — tudi če bi bila... in to že prej, kot se je sploh vedelo, po kaj pojde Pajetta v Beograd. Vsa ta časopisna gonja je bila torej preračunana na onemogočenje že v naprej vsakega sporazuma iz enostavnega razloga, ker oni sploh nočejo tistega, kar naj bi bila glavna točka njihovega programa ter prva in glavna skupna točka, namreč: Trst Italiji.

Ne! Oni hočejo v Trstu Ameriko, ne pa Italijo!

Kakšno stališče so zavzele zgoraj omenjene skupine in skupinice, ki se hočejo otresti demokristjanske hegemonije? Mar je tudi to pot zmagala neodločnost in bojazljivost? Zdi se, da je. Sicer bi se bile upale dati vsaj glas od sebe...

ja» piše, da se sovjetski noti ne da oporekati, ker navaja najpomembnejše dogodke naše dobe. Zgodovinarji so jih registrirali, nürnberški proces pa jih je potrdil.

Poljski list «Rzeczpospolita» piše v zvezi z objavo spominov bivšega francoskega vrhovnega poveljnika Gamelina, da so protisovjetski elementi na Zapadu skušali napraviti leta 1940 odkrito križarsko vojno proti Sovjetski zvezi.

Gamelin izjavlja, da je francoski vrhovni štab jeseni 1939 razpravljal o možnosti bombardiranja Bakuja in Batuma. 25. marca 1940 so na sestanku britanskih in francoskih vrhovnih poveljnikov pod predsedstvom Gamelina razpravljali o anglo-francoskem sodelovanju pri operacijah proti Bakuju. Namesto da bi pripravljali obrambo proti hitlerjevski invaziji, so torej pripravljali načrte za skupno akcijo proti ZSSR.

Propagandistična kampanja ZDA ni v ničemer zmanjšala ugleda ZSSR, pač pa je omogočila razkrinkanje delovanja evropske in ameriške reakcije pred in med drugo svetovno vojno. Zmago fašizma so organizirali in podpirali tisti, ki so od nje lahko imeli koristi: tisti, ki skušajo danes rehabilitirati naciste.

Poziv ženam

Ob priliki ustanovnega kongresa ASIZZ vabimo vse žene Tržaškega ozemlja, da se združijo v enotno fronto, ker bodo le na tak način lahko preprečile nakane anglo-ameriškega imperializma, ki hoče ustvariti iz tega ozemlja kolonijo ter povzročiti revščino in korupcijo ter na ta način zakasniti izpolnitev določb mirovne pogodbe, ki lahko edine zajamčijo izboljšanje tukajšnjih življenjskih pogojev.

Žene, ki nočejo novega prelivanja krvi, trpljenja in revščine, ki ljubijo svojo družino, so zato dolžne združiti se v borbi,

za ohranitev miru na našem ozemlju in v svetu,

za demokracijo in politično — gospodarsko neodvisnost Tržaškega ozemlja,

za priznanje pravic, ki jih ima žena na političnem gospodarskem in pravnem področju,

za priznanje pravic ženam delavkam,

za obrambo materinstva in otrok.

Samo tako, združeni v demokratični ljudski fronti v borbi proti kolonizatorjem in vojnim hujskačem, bomo lahko dosegli mir na našem ozemlju in v svetu.

Nacistični profesor na monakovski univerzi

BERLIN, 13. — Prof. Hoerkammer, bivši predsednik nekega nacističnega udruženja univerzitetnih docentov, ki ni bil še epuriran, je bil imenovan za profesorja na monakovski univerzi, dočim so profesorja Giestla, bivšega političnega jetnika in aktivnega antifašista v istem času odslovili.

V. PLENUM ENOTNIH SINDIKATOV

PRED ENERGIČNO AKCIJO za resnično zaporo odpustov

NA VČERAJŠNJEM PLENUMU SO IZGLASOVALI RESOLUCIJO, V KATERI ZAHTEVAJO PREKLIC ODREDBE 109, KI SLUŽI INTERESOM IMPERIALISTOV IN NJIHOVIH LOKALNIH AGENTOV, TER DEJANSKO ZAPORO ODPUSTOV — IZRAZI PRIPRAVLJENOSTI NA ODLOČNO AKCIJO ZA DOSEGO POSTAVLJENIH UPRAVIČENIH ZAHTEV

Včeraj zvečer se je vršil v ul. Conti peti plenum Enotnih sindikatov, na katerem so obravnavali — kakor je bilo napovedano — odredbo 109 okupacijskih oblasti, s katero ni prav v ničemer poboljšan sedanji položaj tržaških delovnih množic.

V otvoritvenem govoru je tov. Vojmir opozoril na prejšnje plenume, na katerih so razpravljali o načrtih angloameriških imperialistov, ki ne samo da preko krajevnih agentur zavirajo obnovo tržaške industrije, temveč jo imajo namen v svoji ekspanzionistični politiki popolnoma zatreti. To je glavni vzrok odpuščanja delavstva in splošnega gospodarskega mrtvila. Odlok 109 ni mogel biti zaradi tega v bistvu nič drugega kot sredstvo, ki naj bi zavaralo delavce in napravilo vtis, da okupacijske oblasti vendarle skrbe za delovno ljudstvo. Take prikrite namene z odlokom 109 je najlepše pokazal že prvi primer — tržaška konopljarna. Enotni sindikati so zato umaknili svoje predstavnike iz arbitražnih razsodišč.

Nato je spregovoril tov. Destradi, ki je v samem začetku spomnil na 14. februar 1902, ko so na tržaških ulicah pod streli avstrijske soldateske padle prve žrtve tržaškega delovnega ljudstva v borbi za svoje pravice. Na večer pred 46. obletnico tržaško delovno ljudstvo odločno nastopa v borbi, ki sicer nima istih zunanjih značilnosti, toda je v bistvu ista borba, za kruh in izboljšanje težkega položaja.

Od 1945 leta dalje, odkar so Angloameričani prevzeli oblast, se zaradi njih in razmer, ki jih s svojimi okupacijsko-vojaškimi odredbami in zakoni ustvarjajo, pozicije nasprotnikov delovnega ljudstva stalno utrjujejo. Utrjujejo se namreč v tem, da brezposelnost stalno raste, da se rešitev problema naše industrije odmika vse bolj in bolj, kar je v izključno korist prekooceanskega imperializma in njihovih lokalnih podrepnikov, ki si hočejo utirati pot z raznimi lažičlovečanskimi «plani».

Odredba 109 zato ni bila nič drugega kot rezultanta — sicer primerno oblikovana — imperialističnih teženj, katere tukajšnje okupacijske oblasti zastopajo. Okupacijske oblasti namreč ne morejo v bojazni pred domačim in svetovnim javnim mnenjem tebi nič meni nič prepovedati razvoj in obratovanje tržaške industrije. Na drugi strani pa čutijo potrebo, da se pred množicami, ki stradajo, pokažejo navidezno človečanski in v dobri volji, da olajšajo obupen položaj. Jasno je, da potem izrazi njihove «dobre volje» ne morejo pomeniti nič drugega kot poskus metanja peska v oči delovne množice. Načrti imperialistov se po takih odredbah lahko prav tako uresničujejo, prav tako bi se lahko nadaljevalo nadaljnje odpuščanje delavstva, prisilna diskvalifikacija, ko bi morali kvalificirani delavci tržaške industrije v pomanjkanju sredstev za življenje sprejeti navadna težaška dela, če bi seveda bila, sicer se pa izseliti na plantaže v Nicaraguo, Argentinijo itd.

Odredba 109 praktično torej pomeni rafiniran poskus, da s privolitvijo delavstva samega preko delavskih zastopnikov v arbitražnih razsodiščih odpuščajo «zaradi povojnih razmer» «odvišne» moči, podobne primere, kakor smo ga doživeli v tržaški konopljarni, so zaradi enakih vzrokov, v približno istih okoliščinah doživeli v sorodnih tovarnah v Italiji.

Jasno je torej, da odredba 109 predstavlja problem za vse kategorije, ker se primer konopljarne lahko ponovi povsod. Delavstvo tržaške konopljarne torej predstavlja nekakšno avangardo vsega tržaškega delovnega ljudstva, ker so prvi na svoji koži občutili pravi namen odredbe 109, ker so prvi ko bodo v ponedeljek začeli z borbo za njeno razveljavljenje. Ostale kategorije, ne samo iz solidarnosti, temveč iz gole obrambe svojih interesov zato ne morejo ostati ob strani, temveč bodo delali z vsemi močmi proti, da dosežejo cilj.

V zaključku je tov. Destradi, mnogokrat prekinjen z navdušenim ploskanjem, povedal, da do sedaj kaže, da bo Delavska zbornica podprla sedanjo borbo. Na vsak način — če bo to storila ali ne — lahko z gotovostjo trdimo, da smo neposredno pred izredno ostrimi oblikami borbe, ki jih doslej v Trstu še nismo doživeli.

Nato je spregovoril še tov. Rizzotti, ki je v glavnem podal poročilo o primeru konopljarne in zaključil, da odredba 109 omogoča industrijcem, da grozeč z odpusti ustvarijo bojazen pri delavstvu in jih tako prisilijo v skrajno fizično izčrpavanje. Namesto štirideset tedenski ur, potem lahko uvedejo le 24 in končno z mešetarjenjem dosežejo odpust tolikšnega števila delavcev, kolikršnega po svojih računih smatrajo za potrebno. V svojem poročilu je tov. Rizzotti povedal o podobnih primerih v raznih drugih tržaških podjetjih, med katerimi je omenil predvsem primer izkoriščanja pri tvrdki Beltrame, kjer sedaj — vedno v znamenju odredbe 109 — grozi odpust novim 80 delovnim močem.

V živahni diskusiji, ki se je nato razvila so zastopniki delavcev predvsem poudarjali, da ne bodo nikoli dopustili pri nas podobnega nečloveškega izkoriščanja, katerega so navajeni kapitalisti z onstran oceana v svojih kolonijah.

Med drugim so zastopniki delavcev dali mestnemu sindikalnemu odboru zaupnico, da vodi uspešno začeto borbo, katero bodo bojevali z vsemi svojimi silami.

Tov. Destradi je zaključil s povzetjem glavnih misli v diskusiji in izrazil odločno voljo vsega delovnega ljudstva in sindikalnega vodstva, da se doseže preklic odredbe 109, da se doseže resnično zapora odpustov.

Energična akcija za rešitev sedanjega položaja se začenja.

Plenum je nato izglasoval sledečo resolucijo:

Peti plenum Enotnih sindikatov za mesto Trst, ki se je sestal 13. februarja 1948 da razpravlja o položaju, ki je nastal v konopljarni zaradi uveljavitve uredbe štev. 109 vojaške uprave,

JE UGOTOVIL,

da je nedelavska večina v razsodišču v zvezi s to uredbo odobrila odpust 40 delavcev konopljarne, dočim je sindikalno predstavništvo delavcev odklonilo podpis razsodbe razsodišča.

PLENUM ODOBRAVA

postopanje predstavništva delavcev in odstop delegata Enotnih sindikatov iz razsodiščnega zbora.

UGOTAVLJA,

da je uredba štev. 109 sredstvo za legalizacijo odpustov, ki so v programu delodajalcev, z odobritvijo predstavnikov delavcev samih.

ZATO PLENUM ZAHTEVA

od vojaške vlade preklic uredbe štev. 109 in izdanje uredbe, ki naj določi zapore odpustov.

PODPIRA

izvršilni odbor Enotnih sindikatov, da v ta namen začne agitacijo in solidarnostno akcijo z delavci konopljarne na način, ki ga bo smatral za najbolj primernega.

14. II. 1902

Pred šestinštiridesetimi leti — na današnji dan — je pod streli avstrijske soldateske padlo petnajst delavcev, petnajst prvih žrtev tržaškega delovnega ljudstva v borbi proti izkoriščevalcem.

Takrat se je strnilo okrog kurjačev, ki so stopili v stavko za izboljšanje svojega položaja, vse tržaško delovno ljudstvo s splošno stavko, ker je tržaški Lloyd, namesto da bi upoštevalo upravičene zahteve kurjačev, pripeljal delavno silo iz drugih pokrajin in dežel. Ko so v protestnem sprevodu po tržaških ulicah zahtevali svoje pravice, so vladne čete, ki so jih klicali na pomoč delodajalci, streljale.

Žrtve niso preplašile tržaških delovnih množic. Tudi obsedno stanje, ki so ga takrat proglasili, ni pomagalo k uresničenju namenov izkoriščevalcev. Tržaško delovno ljudstvo je svojo borbo neustrašno nadaljevalo.

Prav to dejstvo — neustrašnost tržaških množic — je tudi danes najzanesljivejši porok, za končno izvojevanje vseh pravic, za dosego boljšega, človeka vrednega življenja.

To bo tudi najlepša oddolžitev spominu žrtev, ki se jih danes spominjamo.

FAŠISTI SLAVIJO OTVORITEV ŠPANSKE MEJE

Francoska vlada namerava preklicati priznanje španske republikanske vlade

Izjave Dolores Ibarruri - Ravnatelj španske narodne banke v Parizu

PARIZ, 13. — Tajnica španske komunistične partije Dolores Ibarruri, splošno znana pod imenom «Passionaria», je v listu «Humanité» objavila članek o otvoritvi francosko-španske meje. Passionaria ostro kritizira ta ukrep in izraža dvom, da bo obnovitev trgovinskih odnosov s Francovo Španijo odpravila težkoče na francoskem notranjem trgu. Nadalje izjavlja: «Ni nobenega republikanskega Španca, ki bi bil zadovoljen tedaj, ko slavijo fašisti otvoritev meje kot svojo največjo zmago. Ta ukrep krepi, čeprav samo začasno, Francov položaj, ki je največji sovražnik francoske demokracije, in to ravno v trenutku, ko je Francov položaj zelo kočljiv, ker je znano, da vodijo celo oni industrijci in finančniki, ki so Franca vselej podpirali, v inozemstvu pogajanja, kako bi zamenjali njegov režim».

Kljub temu pa poroča agencija «Telepress», da španski republikanski krogi ne izključujejo možnosti, da bo šla francoska vlada tako daleč, da bo v kratkem preklicala svoje priznanje španske republike. Poročilo pripominja, da je Franco kot pogoj za izboljšanje medsebojnih trgovinskih odnosov zahteval popolno priznanje njegovega režima. Med tem je odpotoval ravnatelj španske narodne banke včeraj v Pariz, kjer se bo sestal z raznimi ameriškimi finančniki, ki se trenutno mudijo v Franciji.

Tudi v Belgiji draginja narašča

BRUSELJ, 13. — Centralni komitet belgijske komunistične stranke je sprejel resolucijo, ki pravi, da ustvaritev zapadnega bloka povečuje nevarnost nove vojne in sili Belgijo na politiko, ki je nasprotna njenim življenjskim interesom. Resolucija poudarja tudi, da grozi Belgiji gospodarska kriza in ugotavlja, da se je v manj ko letu dni draginja povečala za 20%.

Kjer si ljudstvo samo vladal

SOFIJA, 13. — Krajevni odbor domovinske fronte v mestu Fasardič je sklenil, da bo zahteval od ljudske skupščine odvzem mandata poslancu Lubenu Gummerovu, ki je obtožen nemoralnosti in korupcije.

Kakor je znano, daje ustava v ljudskih državah možnost ljudstvu, da lahko vsak hip zahteva odvzem mandata poslancem, ki ne vršijo svoje dolžnosti. V teh državah izvaja ljudstvo resnično nadzorstvo nad delovanjem svojih predstavnikov in ljudske oblasti ter ima vsak hip možnost zahtevati odstranitev tistih, ki ne uživajo več njegovega zaupanja, in ne kakor v državah «zapadne demokracije», kjer velja mandat za vso mandatno dobo

Veliko zanimanje za volitve v Pescari

(Od našega posebnega dopisnika)

RIM, 13. — Posamezne stranke so že predložile notranjemu ministrstvu v potrditev svoje liste za bodoče politične volitve. Drugače pa vlada zadnje dni tega tedna na političnem torišču mir.

Največje zanimanje čitateljev listov vlada za volitve v Pescari, kjer bodo v nedeljo ponovno volili mestni občinski svet. Vložene so bile 4 glavne liste: ona od treh vladnih strank, ki so si edine v kampanji proti komunistom in ona Ljudske demokratične fronte. Kot jasen znak nervoznosti, ki vlada na strani demokristjanov, saragatovcev in Pacciardija za izide teh volitev, ki jih smatrajo na splošno kot «generalno skušnjo» za 18. april, vidijo politični krogi in javno mnenje v tem, da misli notranje ministrstvo že sedaj na potvorbo volivnih rezultatov.

E. MILIČ

Racioniranje živil v Cangkajškovi Kitajski

SANGAJ, 13. — Kuomintangova vlada je sklenila, da bo uvedla racioniranje osnovnih živil, ki bo stopilo v veljavo 1. marca na ozemlju, ki je pod njegovim nadzorstvom.

Poslaništvo FLRJ v Rimu zanikuje lažne vesti

RIM, 13. — Jugoslovansko poslaništvo je zanikalo razne vesti italijanskega tiska, med katerimi so nekatere, ki govorijo, da je v Jugoslaviji več tisoč italijanskih vojnih ujetnikov, ki da z njimi postopajo zelo slabo. Druge vesti govorijo o preganjanjih italijanskega prebivalstva v Slovenskem Primorju in Istri, druge zopet o delovanju neke jugoslovanske tvrdke na Tržaškem ozemlju, ki da kupuje italijansko žito v zameno za avtomatično orožje, ki da ga pošilja v Italijo.

Jugoslovansko poslaništvo izjavlja, da so vse te vesti povsem izmišljene.

Policija Tržaškega ozemlja krši mednarodne določbe

TRST, 13. (Tanjug) — Policija Tržaškega ozemlja je 10. februarja znova prekršila mednarodno pravo.

Pri prihodu mednarodnega brzovlaka Pariz-Ankara na Tržaško ozemlje, je policija stopila v kupe, kjer je bil diplomatični kurir jugoslovanskega zunanjega ministrstva Ivan Eckkinjan, ki je pokazal svoj potni list v popolnem redu. Policija je zaplenila potni list, prelskala njegovo prtljago in končno zaplenila vsoto denarja, ki jo je kurir redno prijavil carini.

Policija je nato na Tržaškem ozemlju prisilila diplomatičnega kurirja, da je izstopil s prtljago in diplomatičnim kovčegom. Pet ur po pridržanju je kurir lahko nadaljeval potovanje.

Izjave min. Badnjevića o vprašanju reparacij

BEOGRAD, 13. — Predstavnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva Badnjević je danes potrdil, da od 14 povabljenih držav na konferenco za reparacije, ki jo je jugoslovanska vlada predlagala v Brusilju, je 12 odgovorilo negativno. Le Češkoslovaška in Albanija sta sprejeli vabilo. Zato bodo jugoslovanska, češkoslovaška in albanska vlada ostale v stikih, da branijo interese svojega ljudstva.

Badnjević je tudi poudaril, da so omenjene vlade z odklonitvijo jugoslovanskih predlogov prevzele nase težko odgovornost.

Panika na borzi v ZDA in Angliji

Naglo padanje vrednostnih papirjev - Veliki dobički ameriških in angleških industrijcev

LONDON, 13. — Crippsove izjave, da je sedanji gospodarski položaj Velike Britanije povzročil pasivno trgovinsko bilanco je imel za posledico velik padec industrijskih akcij. Tako so samo akcije angleško-iranske petrolejske družbe izgubile v zadnjem tednu na tečajih skupno 27 milijonov šterlingov. Tudi vrednost akcij ostalih trgovinskih in bančnih podjetij. Tudi vrednost akcij ostalih trgovinskih in bančnih podjetij je padla za več milijonov šterlingov. Finančni strokovnjaki pripisujejo ta padec vrednostnih papirjev trajnemu in vzporednemu padanju tozadevnih tečajev akcij tudi na ameriških borzah. Nadalje smatrajo, da je zahteva angleških strokovnih organizacij glede obdavčenja dobičkarjev pripomogla k borznemu padcu angleških vrednostnih papirjev.

Kakor poroča revija «Labour Research», so angleške zasebne industrije imele v 2500 podjetjih okoli 532,900.000 šterlingov dohodkov, pri čemer znaša njihov čisti dobiček 217,100.000 šterlingov. V letu 1946 pa so znašali dohodki teh podjetij 419.100.000 šterlingov, čisti dobiček pa 175,500.000 šterlingov. Kljub temu skuša angleška vlada prevaliti vse breme gospodarske krize na pleča delavcev.

Ista revija piše, da so se dobički ameriških industrij od leta 1946 na 1947 povišali za 33 odstotkov, to je na 7 milijard šterlingov proti 5 milijardam in 255 milijonom v letu 1946. Ameriške investicije pa so se naprav letu 1946 povečale v ZDA za 24%, v istem času v inozemstvu pa za 83%, kar dokazuje ekspanzionizem ameriške finančne politike.

Tudi v ZDA nadaljuje padec cen blagu in tečajev industrijskih vrednostnih papirjev. Nadaljnja posledica je zmanjšanje trgovskih, industrijskih in poljedelskih kreditov, in sicer v enem samem tednu za 83 milijonov dolarjev.

Vladni krogi skušajo sicer potolažiti javnost, da gre samo za «običajne špekulacije» in da še ni opaziti bližnjega, razsežnega finančnega poloma. Toda ekonomisti se že bojijo, da se bo ponovilo leto 1929 in da borzno padanje vrednostnih papirjev ni še nikoli napovedovalo dobrih časov. List «New York Post» razodeva svojo zaskrbljenost za sedanji gospodarski položaj ZDA in opozarja na eventualnost splošne gospodarske krize v ZDA. Sam predsednik Truman je na včerajšnji tiskovni konferenci potrdil, da je nevarnost inflacije kljub sedanjemu padcu cen in borznih papirjev še vedno poglavitno vprašanje, ki ga morajo ZDA rešiti.

Hkrati prihaja tudi iz Kodanja poročilo, da zaznamuje tudi tamkajšnja borza velik padec akcij mnogih velikih industrijskih in bančih podjetij. Tisk poudarja, da je ta padec očiten dokaz danske gospodarske odvisnosti od Wall Streeta in Cityja, to je od ZDA in Velike Britanije.

Protest Ljudske fronte v Gorici zaradi fašističnih izzivanj

GORICA, 13. — Pokrajinski odbor Ljudske demokratične fronte za Furlanijo in Primorsko se je zglasil pri videmskem prefektu, kjer je odločno protestiral zaradi dogodkov, ki so se pripetili ob priliki zborovanja za ustanovitev Ljudske demokratične fronte pretekło nedeljo v Gorici.

Člani odposlanstva so ugotovili, da so izzivanja in napade izvršili znani elementi, od katerih so navedli tudi imena. Vsi so pripadniki neofašističnih organizacij, ki jih goriške oblasti dopuščajo.

Ljudska demokratična fronta želi, da bi politična volivna borba tudi v pokrajini Furlanije in Primorske potekala v mejah medsebojnega spoštovanja. Hkrati je Fronta odločena, da ne bo trpela nobene omejitve svoje akcijske svobode in da ne bo trpela nobenih vsiljevanj od strani protidemokratičnih skupin. Prefekt je zagotovil delegatom, da bo njihove zahteve in proteste sporočil vladi.

Ljudska demokratična fronta v Gor

TRŽAŠKI DNEVNIK

LITERARNI NATEČAJ

OB STOLETNICI «SLAVJANSKEGA DRUŠTVA» V TRSTU

Odsek za znanost in umetnost pri Slovensko-hrvatski prosvetni zvezi v Trstu razpisuje v proslavo stoletnice «Slavjanskega društva» v Trstu natečaj:

1. za najboljšo razpravo iz življenja tržaških Slovencev (družbenega, političnega, gospodarskega, kulturnega);
2. za najboljšo novelo ali povest z isto snovjo;
3. za najboljšo ljudsko igro.

Rokopise je treba oddati do 5. novembra 1948 tajniku Slovensko-hrvatske prosvetne zveze (Largo Panfilli 1-III). V posebni kuverti z geslom, s katerim naj bo označen tudi rokopis, naj bo točen naslov avtorja. Udeležence natečaja opozarjamo, da bo SHPZ objavila že pred 5. novembrom po svoji uvidevnosti tista dela, ki bodo dospela pred rokom. Ocenjevalni odbor bo ta dela naknadno ocenil. Uspeh tekmovanja bomo razglasili na trideseto obletnico smrti Ivana Cankarja.

Za vsako snov razpisujemo dve nagradi: prva 50.000, druga 30.000 lir.

Natečaj za najboljši članek

Kot smo že javili, je bil postavljen poseben odbor za proslavo stoletnice komunističnega manifesta. Ob tej priliki se razpisuje nagradno tekmovanje za najboljši članek ob tej proslavi.

Predloženi članki morajo biti opremljeni z geslom. Isto gesto je treba označiti tudi na ovitku, v katerem naj bo ime pisca. Članke je treba predložiti do 26. februarja 1948 na uredništvo «Lavoratore» Trst, Goldonijev trg 1, I.

Nagrada bo samo ena. Obstaja iz knjig, med katerimi je tudi izvod posebne tržaške izdaje «Komunističnega manifesta».

Ocenjevalno komisijo sestavljajo Aleksander Destradi, Leopold Gasparini, Vladimir Vatta in odvetnik Ernest Braun.

Nagrajeni članek bo objavljen v tržaškem demokratičnem tisku. Izid bo objavljen 8. marca. Nenagrajeni članki se lahko dvignejo do vključno 15. marca 1948.

Natečaj za najboljši stenčas

Ob praznovanju stoletnice komunističnega manifesta je razpisal odbor za proslavo te stoletnice tekmovanje za najboljši stenčas, ki bo prinesel najboljše članke o tej proslavi.

Zaradi velikega števila tekmujočih stenčasov bo tekmovanje razdeljeno na 14 izločilnih tekmovanj (po eno za vsakega izmed 12 tržaških okrajev ter za Koper in Buje) ter končno tekmovanje. Tekmujoči stenčasi bodo zbrani za izločilno tekmovanje v posebnem prostoru, kjer jih bo do 22. februarja pregledala okrajna ocenjevalna komisija in izbrala po dva izmed njih za končno tekmovanje v Trstu.

Oba izbrana stenčasa je treba dostaviti tajništvu prosvetnega krožka M. Kraljič do 24. t. m.

Trije najboljši stenčasi bodo nagrajeni s tremi knjižnimi zbirkami.

Izid natečaja med stenčasi Tržaškega ozemlja bo objavljen v demokratičnem časopisju 1. marca t.l

Nadaljevati borbo je dolžnost vseh demokratičnih žena

Mestna predkongresna konferenca je jasno začrtala naloge, ki jih morajo rešiti vse žene s pomočjo drugih demokratičnih organizacij

Včeraj zjutraj je bila v dvorani tiskarjev mestna predkongresna konferenca ASIZZ, katere se je udeležilo ogromno število žena. S tem so dokazale, da pravilno razumejo pomen predkongresnih konferenc, na katerih lahko obravnavajo vsa važna ženska vprašanja, katerih pravilno rešitev be začrtal ustanovni kongres ASIZZ.

Vse prisotne je pozdravila tov. predsednica in poudarila, da bodo antifašistične žene storile vse, da bo ustanovni kongres pomenil res pravo manifestacijo demokratičnih žena in pokazal njih politično zrelost.

Politično organizacijsko poročilo sta podali tov. Carletta v italijanščini, v slovenščini pa tov. Nadja, ki sta poudarili, da obstojata v svetu trenutno dve sili, ki se med seboj borita. Potrebno je, da pozna danes vsak posameznik ti dve sili, v čigavem imenu in za interese koga delata in kdo jih vodi, ker prav od njunih medsebojnih odnosov zavisita življenjski obitoj in pa varnost vsega sveta, vsakega posameznika.

Žene predstavljajo v svetu močno silo, čeprav jim do nedavna ni bilo mogoče udejstvovati se v političnem in socialnem življenju. Danes se borijo žene vseh narodnosti za mir in demokracijo; grške, španske in žene kolonialnih narodov še s puško v rokah; žene držav s protiljudskimi vladami za gospodarsko neodvisnost in demokracijo, žene držav nove demokracije pa pomagajo pri obnovi in izgradnji svoje domovine. Pod vodstvom Mednarodne zveze demokratičnih žena, ki šteje 80 milijonov članic, se danes borijo žene za trajen mir in lepšo bodočnost svojih otrok.

Politični položaj na Tržaškem ozemlju je odsev mednarodnega političnega položaja. Brezposelnost s svojimi gospodarskimi in moralnimi posledicami gre na škodo vsega tukajšnjega prebivalstva; brezposelnost v tako bogatem industrijskem in trgovinskem področju kot je Trst ne predstavlja morda posledico vojne, temveč je rezultat prav posebne gospodarske politike Anglo-amerićanov. Preko 2500 družin brezposelnih živi danes od skromne podpore, ki traja samo tri mesece. In koliko je takih, ki ne prejemajo sploh nobene podpore, potem so pa še upokojenci, ki dobivajo 2-6000 lir pokojnine, kar seveda ne zadostuje niti za en teden.

Toda vojaško upravo vse to prav nič ne briga. Ona plačuje in skrbi samo za one, ki ji v njenih načrtih pomagajo kot na primer civilna policija, vohuni itd.

Popolnoma drugačne so razmere v tistem delu Tržaškega ozemlja, ki je pod upravo jugoslovanske armade, kjer je ljudska oblast uresničila vse one cilje, za katere se še borijo vse demokratične množice. Odpravila je osnovne temelje bede in uresničila enakopravnost žene z moškim.

Kakšen je danes položaj žene v angloameriški coni? Žena je danes prisiljena boriti se dnevno z revščino, ker ne more z majhno moževo plačo nakupiti niti najpotrebnejših življenjskih potrebščin. Kakšni so šele pogoji žen, ki morajo delati po tovarnah, bolnicah, uradih, na polju in v šoli, si lahko predstavljamo. Delodajalci, ki sprejemajo na delo raje ženske kot moške deloyne moči, jih do skrajnosti izkoriščajo in prisilijo, da delajo še nadure, za kar prejemajo naravnost smešno nizko plačilo.

Zato je dolžnost vseh žena, da stopijo v odločno borbo proti vsem nakanam. Da pa lahko uspešno vodijo to borbo je potrebno, da poznajo svoje probleme, da so v svoji borbi vztrajne in enotne.

Sledila je diskusija. Prva je izpregovorila tov. Živa Beltram, ki je prinesla pozdrave vseh žena iz cone pod jugoslovansko upravo.

V imenu mestnega SIAU je konferenco pozdravil sekretar tov. Rigonat in poudaril, da bodo borbo žena podprle vse demokratične organizacije.

Sledil je pozdrav tov. Ade Štolfa, ki je pozdravila konferenco v imenu delavk iz tovarne Modiano in zatrdila, da bodo delavke storile vse, da bo ustanovni kongres čim bolje uspel.

Spregovorila je še tov. Vera, ki je rekla, da morajo žene svojo organizacijo razširiti, če hočejo uspešno končati zadane si naloge. Poudarila je pomen agitacije in propagande, ki ima nalogo vzgajati in mobilizirati žene.

Končno je tov. Carletta podčrtala važnost predkongresnih konferenc in sestankov, na katerih bodo žene izvolile svoje delegatke in sicer bo prišla na 75 žena ena delegatka.

Končno je predsednica prečitala apel, ki ga objavljamo na prvi strani. Sprejet je bil tudi predlog, da se pošlje Mednarodni zvezi demokratičnih žena telegram, katerega bo pripravil odbor.

Obnova in slovenska gimnazija

Že v naši četrtkovi številki smo poročali o šolskih stavbah na tržaškem področju v zvezi z obnovo šolskih poslopij v Barkovljah, Rojanu in pri Sv. Alojziju.

V zadnjem času so bile vrnjene razne šolske stavbe. In to ne samo v predmestjih in v bližnji okolici, kakor zgoraj navedene, ampak tudi v mestu samem, kakor n. pr. šola v ul. Media in do polovice tudi Tehnični institut «Leonardo da Vinci» v ul. Paolo Veronese.

Ceprav se prilike z ozirom na šolska poslopja izboljšujejo, se je vprašanje slovenske srednje šole v tem času izboljšalo le v zelo majhnem merilu. To namreč, da so preselili ženske razrede nižje srednje šole v poslopje v ul. Scuole Nuove pri Sv. Jakobu, je še daleč premajhen korak na poti do normalizacije, posebno z ozirom na nemogoče razmere, ki vladajo v starih šolskih prostorih v ul. Lazzaretto vecchio, o katerih smo že večkrat pisali.

Ko se rešujejo tako važni in perči probleme, je potrebno, da se zagrabi vso stvar pravično in nepristransko, ter se pri tem ne sme ozirati niti na narodnost, niti na učni jezik gojencev, ki obiskujejo posamezne šole. Po tem principu se že davno ravnajo na šolah na področju B Tržaškega ozemlja, kjer ljudske šolske oblasti ne delajo nobene razlike med slovenskimi, hrvaškimi ali italijanskimi šolami.

Zato je potrebno, da tudi pri nas odgovorni organi rešijo najprej tista vprašanja, ki so najbolj perča in torej nagle rešitve tudi najbolj potrebna. Pri tem je treba upoštevati predvsem higienske, socialne in pedagoške vidike, ki morajo biti izključno vodilo šolskim oblastem in drugim odgovornim činiteljem pri njihovem delu. S tako dosledno pravičnostjo in nepristranostjo bodo pripomogli, da bo dosegla mladina obeh narodnosti boljše šolske uspehe in bodo iz nje nastali dobri ljudje in državljani, ki bodo lahko znatno pripomogli k utrditvi miru in napredka na našem ozemlju, kar bi moral biti končni cilj vsake zdrave in poštene šolske politike.

Na 13 let ječe je sodišče obsodilo Ulerija

Obramba ni uspela s svojim dokazovanjem

Kakor zastopnik zas. stranke je tudi državni tožilec Paolucci vztrajal na tem, da je Ulerijeva izjava na policijskem zaslišavanju resnična. Dokazoval je, da je Uleni zaradi tega ustrelil pokojnega Superino, ker je mislil, da ima ta pri sebi veliko denarja. Istočasno je tožilec dokazoval, da je nesmiselna trditev o samomoru. Zaradi tega je predlagal, naj sodišče obtoženca spozna za krivega dvojnega naklepnega umora. Kljub temu predlogu je omenil, da ne predlaga preveč ostre kazni. Kljub temu da so psihiatri preiskali Ulerija in ugotovili, da je duševno normalen, je tožilec kot olajševalno okoliščino za obtoženca navedel, da je bil Uleri oni večer, ko je bil izvršen zločin, napol duševno omejen že zaradi tega, ker je oni večer precej pil. Vsled tega je predlagal, naj sodišče obsodi obtoženca na 15 let ječe. Da bi tožilec nekako opravičil svojo nizko predlagano kazen, ki je nekako presenetila poslušalce, je še dodal, naj se ljudje nikar ne čudijo, kajti prisostvovali smo že razpravam, pri katerih so obsodili obtoženca na 18 mesecev ječe za pet umorov. Najbrže je dr. Paolucci mislil na D'Estejev primer, pri katerem se je on zaletaval kot kakšen onemogel petelinček, kjer je brez stvarnih in juridičnih dokazov predlagal za obtoženca 13 let ječe.

Odvetnik Giannini je takoj omenil, da je predlog državnega tožilca o delni duševni omejenosti dokaz, da državni tožilec nima dovolj dokazov, s katerimi bi dokazal obtoženčevo krivdo, kajti ali je obtoženec izvršil dejanje in v tem primeru mora biti kazen stroga brez vsakih olajševalnih okoliščin, ali pa je nedolžen. Srednje poti ni. Odvetnik je dodal, da je preiskava, ki jo je vršila v tem primeru policija, zelo pomanjkljiva. Sploh pa se vsa obtožba naslanja le na osebna tolmačenja in vtise, zaradi tega naj bi bila dolžnost sodišča, da bi se poglobilo v zadevo in temeljiteje preresetalo posamezne najmanjše podrobnosti. Tu je odvetnik namignil na Ulerijeve prijatelje, ki so kot priče na sodišču vsi poudarili, da je obtoženec nedolžen, sodišče pa ni tem pričam dalo posebne velike važnosti.

Dalje je zagovornik začel naštevati podrobnosti, ki so prišle na dan pred preiskavo in ki bi naj dokazale, da je obtoženec nedolžen.

Na popoldanski razpravi je odvetniku Gianniniju odgovoril, naj sodišče zapleni revolver, s katerim naj bi bila mladeniča ubita. Potem pa se je lotil pravega in še enkrat dokazoval, da nikakor ne moremo govoriti pri tem procesu o kakem samomoru in umoru, ker manjkajo psihološki, moralni in drugi pogoji za to. Glede svojega predloga o olajševalni okoliščini pa ga je opravičeval s tem, da mora vsakdo spoznati že na zunaj Ulerija kot čudaka in neuravnošenega človeka.

Temu je zopet sledil odvetnik Giannini, ki je svoj odgovor spremenil v dolg govor, ki je trajal od štirih do šestih. Na vse načine, podprte tako s tehničnega kakor s psihološkega stališča je Giannini dokazoval nesmiselnost obtožbe, da bi bil Uleri ubil oba mladeniča. V svojem govoru je zopet našteval one dokaze, ki jih je v svojem obrambnem govoru navedel že zjutraj. Tako je odvetnik Giannini, ki se dosedaj še ni skorajda nikoli tako boril za svoje kliente, opravil svojo nalogo, in sodišče se je umaknilo na posvetovanje, da izreče sodbo.

Deset minut pred osmo zvečer je sodišče izreklo sodbo. Ulerija je spoznalo za krivega naklepnega umora. Priznalo mu je vse olajševalne okoliščine, celo delno duševno omejenost, izključilo pa je vse obtožilne okoliščine in ga obsodilo na 13 let ječe in na plačilo sodnih stroškov in povrnitev škode tožitelju.

Padec povzročil smrt

Pretekli ponedeljek je 63-letna Antonija Gašč iz Dekanov št. 11 po nesreči padla s skednja pri svoji hiši. Pri padcu si je zlomila levo nogo. Takoj so jo odpeljali v tržaško bolnico, kjer je bila sprejeta na kirurški oddelek. Včeraj ponoči, kmalu po polnoči, pa je žena podlegla komplikacijam, ki so nastale zaradi rane.

Prevroče mu je bilo

Prejšnji večer je bil 43-letni Alojz Pipo iz ul. Pondares v gostilni «Al Trocadero». Ko je popil že precej meric vina je naenkrat začutil strašno vročino. Zdelo se mu je, da bo temu najlaže odpomogel, če se bo nagega sleče. Rečeno storjeno in takoj se je podjetni možakar začel slačiti sredi začudenih gostov. Nekdo pa je takoj poklical policijo, ki je napravila konec Pipovi «predstavi», ker po njenem mnenju gostilna ni posebno prikladen kraj za nudistične eksperimente.

Od strahu je padel po tleh

Včeraj zjutraj sta se odpravila dva policaja, člana leteče čete, v Albergo Moderno v ul. Torrebianca, da bi tam aretirala nekega Domenika Minutoli iz Messine, za katerim je bilo izdano zaporno povelje zaradi neplačane kazni v znesku 20.000 lir.

Ker je bila ura komaj 6, sta policaja našla Minutolija še v postelji. Ukazala sta, naj ga pokličejo, in ko se je oblekel, so vsi skupaj odšli na policijo. Spotoma pa je skušal aretirani pobegniti in jo je ubral proti protestanski cerkvi. Da bi ga preplašila, sta policaja oddala za njim 7 strelov iz samokresa. Minutoli je takoj padel po tleh in policaja sta mu brž priskočila na pomoč, misleč, da sta ga zadela. Pa sta se kmalu prepričala, da mu ni bilo nič in da se je vrgel po tleh iz strahu, da ga res ne bi prijela krogla. Se vsega bledega od prestanega strahu sta potem policaja lahko mirno odpeljala na glavni stan policije, kjer bo moral odsedeti mesec dni, da bo tako «odrajtal» svojih 20.000 lir.

Tatovi rabijo gradbeni material

V noči od 11. do 12. t. m. so neznani tatovi obiskali skladišče gradbenega podjetja «Farsura» na Senenem trgu št. 9. Odpeljali so 20 vreč cementa in 10 lesenih ogrodij za mostišča po 4 m dolge.

Spored nogometnih tekem v istrskem okrožju

V Dekanih ob 14.30: Olimpija-Novigrad; v Kopru ob 10.30: Partizan-Ižola B in ob 12.30 Aurora B-Petrovija; v Ankaranu ob 14.30: Rdeča zvezda-Zaščita; v Fiorini ob 14.30: Fiorentia-Medusa; v Bertonigli ob 14.30: Bertoniglia-Umag B.

Franc Demark 90-letnik

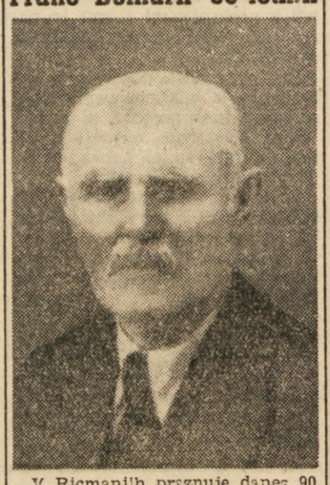

V Ricmanjih praznuje danes 90. rojstni dan telesno in duševno zdrav in krepak tovariš Franc Demark, železničan v pokoju. Tov. Franc Demark je bil sin siromašnih staršev, rojen 4. febr. 1858. leta v Dolenji vasi pri Boljuňu v Istri.

Dasi se je moral tov. Demark boriti v svojem življenju z vsemi možnimi težkočami osobito v času fašizma, vendar je bil vedno kremenit značaj, neupogljiv, vzor poštenjaka, neomajen borec za naše narodne pravice. V tem duhu je vzgojil tudi svoje otroke, zato pa tudi uživa tov. Franc Demark obče spoštovanje in ugled. Ko praznujejo danes vse Ricmanje Demarkov jubilej, se temu lepemu prazniku pridružujemo tudi mi z vročo željo, naj bi tov. Demark užival zdrav in čil še mnogo, mnogo lepih, srečnih in sončnih dni.

Javno predavanje v Ateneu

Sinoči je imel odv. Mussafia Tiberini Guido predavanje v tržaškem Ateneu o zakonskem osnutku, ki bi urejeval upravno sodstvo na našem ozemlju. Pripravilo ga je Društvo za obrambo pravic v Trstu. Predavatelj je napovedal, da bo načrt v kratkem uzakonjen. Po ustanovitvi Tržaškega ozemlja je pravna kontinuiteta z italijanskimi upravnimi sodišči prekinjena. Številni odloki tržaških upravnih oblasti so brez kontrole in se rešujejo po upravnih organih samih. V sedanjem stanju ni nobene možnosti za obrambo koristi posameznikov tudi pri upravnih sodiščih kakor je to urejeno v drugih državah. Novi načrt predvideva, da se v okviru sedaj veljavnih zakonov prenesejo upravni spori v pristojnost tržaških rednih sodišč, in sicer pred okrožno sodišče — tribunal — v prvi stopnji in v drugi stopnji pred apelacijsko sodišče. Na ta način se bi izpolnila zakonska praznina in bi se mogło škodljive upravne odločbe tudi po sodni poti napadati, kar doslej ni mogoče. Predavatelj je pozval občinstvo, da sodeluje v javnem razpravljanju o tem načrtu, ki je splošne koristi. K tej iniciativi pripominjamo enostranost in preuranjenost, ker o zakonu te vrste bi moralo prej razpravljati vse tržaško prebivalstvo.

Tovariši priporniki!

Pionirji iz Prebenka smo na pustni dan nabrali 200 lir in 40 jajc, kar vam pošiljamo v dar.

Ob tej priliki Vas prav lepo pozdravljamo in trdno upamo, da vas bomo kmalu videli med nami.

Pionirji iz vasi Prebenek.

Tajno žganjarno so odkrili

V četrtek okrog 11 dopoldan je šla izvidnica policije iz Milj po cesti proti Logu blizu Doline. Pri hiši št. 40 pa ji je udaril v nosove prijeten duh po žganju, ki je bil tako močan, da so takoj zasumili, da nekaj ni v redu.

Zato so šli policaji v hišo, ki je last Alfreda Brajnača in napravili v njej preiskavo. V nekem prostoru so našli kotel za kuhanje žganja, ki je bil v polnem delu in poleg njega 8-letno gospodarjevo hčerko Alfredo, ki je skrbela, da je šlo vse v redu. Na vprašanje policije je mala odgovorila, da očeta in matere ni doma in da sama kuha žganje. Policija je zaplenila kotel in vso drugo opremo tajne žganjarne ter poleg tega še 4 litre žganja, ki se je do tedaj nateklo.

Tako je tudi ta «domača» industrija žalostno končala in Brajnič se je ob svojem povratku domov zaman oziral po svojih «industrijskih» napravah.

Policija preprečila kupčijo

Prejšnji dan okrog 13.50 je 36-letni Simsig Aurelio iz ul. Baiamonti 13 sklepal kupčijo z nekim ameriškim vojaškim šoferjem. Ta mu je ravno dajal s svojega kamiona kompletno kolo z gumo «Royal» za katero sta se že pogodila glede cene. V tistem trenutku pa je prišla mimo policijska izvidnica iz Istrske ceste, ki je napravila konec kupčiji. Simsiga so aretirali, da ga bodo pridržali v zaporu, dočim je moral Amerikanec oditi brez kolesa, ker mu ga je policija zaplenila.

Potniki s prepovedanim tovorom

Včeraj ponoči okrog 1.20 so policaji srečali v ulici Flavia blizu nogometnega igrišča 5 samotnih potnikov, ki so vsak s svojim tovorom koračili proti mestu. Ker so se policajem neznanci zdeli sumljivi, so jih ustavili in zahtevali, da jim pokažejo, kaj nosijo. Zgodnji potniki so se malo obotavljali, končno pa so le morali pustiti, da jim je policija pregledala prtljago, v kateri so našli 600 zavojev po 20 cigaret jugoslovanskega izvora. Policija je vse blago v vrednosti okrog 70 tisoč lir zaplenila in tihotapce prijavila sodniji.

Tatovi v stanovanju

Prejšnji večer okrog 20.30 je 37-letni Rudolf Brazzani iz ul. Commercoale 41 poklical civilno policijo in javil, da so neznani tatovi izrabili njegovo začasno odsotnost ter udrli v njegovo stanovanje. Odprli so glavna vrata s ponarejenimi ključi in potem nemoteno zagospodarili po stanovanju, od koder so odnesli 2 ženski uri, zlat prstan in 45 bankovcev po 1000 lir. Policija ni našla še nobenih sledov za vlomilci.

FIZKULTURA

Povečanje razdalje med tekmecema?

Bo uspela Nabrežina častno zaigrati proti nepopolnemu Škednju? Resen položaj za Magdaleno, ki mora v Koper. Izreden dan za istrska moštva

Nabrežina pride v Trst. Nasprotnik je kajpada vodilec v lestvici — Škedenj. V tekmi v prvem delu prvenstva je morala Nabrežina kloniti proti kopiški golov; toda položaj se je za nesrečno enajstorico zboljšal. Pričela je igrati bolje in Škedenj je izgubil nekaj izrednih igralcev, kar mu bo brez dvoma škodovalo. Magdalena se malo trese, kajti Aurora na svojem igrišču je gospodar položaja in marsikdo si je že okrušil zobe Ponziana bo odšla v Umag v borbo proti tamkajšnjemu moštvu in verjetno bo morala podleči; tudi Koštalunga bo okusila borbenost Ižolanov, ki imajo resen namen pošteno zmagati. Pristaniščniki pa bodo v nedeljo sprejeli v goste Piran; sicer slabo diši to srečanje za tržaško moštvo, vendar mi upamo isto, kar upajo simpatični pristaniščniki. Tovarna strojev bo odšla v Ankaran proti miljski enajstorici, ki je v najboljši formi, kar dokazuje nedeljski neodločen izid tekme z Magdaleno. Sicer pravijo igralci Tovarne strojev, da se bodo naužili sladke zmage, toda Milje še niso izreklę končne besede.

Na stadionu pa bomo imeli priliko videti dve tako rekoč mestni tekmi. Montebello se bo spoprijel z Dreherjem, ki nosi edini naših moštev čast, da je premagal prvaka prvega dela našega prvenstva. Sv. Ana pa ima zopet lepo priliko, da si zasluži dve točki v borbi s Rojanom. Rekli smo priliko, vendar s tem nočemo reči, da bo Rojan podlegel, kajti ta enajstorca je znana v našem športnem svetu, da presenneti kjer najmanj pričakuješ. Za to nedeljo brez skrbi lahko rečemo, da najmanj pričakujemo...

Prvenstvo Tržaškega ozemlja: na stadionu ob 8 Montebello-Dreher, ob 10 Rojan-Sv. Ana; igrišče v Žavljah ob 10 Škedenj-Nabrežina; igrišče na Montebellu ob 10 pristaniščniki-Piran; v Umagu ob 14.30 Umag-Ponziana; v Ižoli ob 14.30 Ižola-Koštalunga; v Kopru ob 14.30 Aurora-Magdalena; v Ankaranu ob 14.30 Milje-Tovarna strojev.

Okrožno nogometno prvenstvo: igrišče na Montebellu ob 8 Greta-Col ILVA; igrišče CRDA ob 10 tiskarji-Vesna; ob 14.30 Sv. Marko-Proleter; v Nabrežini ob 10 Primorje P. K.-Sv. Vid; na Opčinah ob 14.30 OMMSA-Kolonja.

Prvenstvo I. skupine: igrišče na Opčinah ob 9 Col ILVA B-Redivo Kozmann; ob 11 Sv. Ivan-Rinaldi; ob 13 Greta B-Univerzal; v Nabrežini ob 8 Skoljet-Primorje P. K. B, ob 14 Rocol-Opčine; igrišče CRDA ob 13 Sv. Marko-Elektra.

Miljsko prvenstvo: igrišče v Ankaranu ob 12.15 Frausin II-Sv. Barbara; igrišče Monte Moro ob 12.30 Cassano-A. Vivoda; ob 14.30 Sv. Rok-Hrevatini; počiva Degrassi.

Col ILVA-Tovarna strojev in Sv. Alojz-Škedenj najzanimivejše in borbene tekme nedelje

Spored nedeljskih tekem v košarki: *Prvenstvo Tržaškega ozemlja* - moške ekipe: igrišče DSZ ES ob 10 Arzenal-Skoljet, ob 11.30 Sv. Alojz-Skedenj; igrišče Col ILVE ob 9.30 Col ILVA-Tovarna strojev.

Ženske ekipe: igrišče DSZ ES ob 13 DSZ ES-Tomažič; v Ižoli ob 10.30 Ižola-Rinladi; počiva Barkovlje.

Okrožno prvenstvo: igrišče v Barkovljah ob 10 Rinaldi-ECA (moški), ob 11 Magdalena-Vesna (ženske).

Jutri tek čez drn in strn za „pokal demokratičnega tiska"

Jutri bo v okolici Montebella velik tek čez drn in strn za «pokal demokratičnega tiska» pod pokroviteljstvom vseh demokratičnih listov našega ozemlja. Vabimo vse atlete, da se teka udeleže, ker bodo pet najboljših atletov poslali na veliki tek čez drn in strn milanskega lista Unità, ki bo koncem marca.

Ne zamudite prilike!

Obiski iz Amerike

Po raznih vesteh sta prispela v Trst dva podjetna ameriška industrijca, ki bi hotela ustanoviti v našem mestu svoje podružnice kemične in strojne industrije. Prišla sta v stike s tukajšnjimi industrijskimi krogi, da se informirata o položaju. Takih obiskov in pogajanj je bilo tukaj že več. Ne vemo, kakšen bo končen izid teh razgovorov. Eno je gotovo, da so s tem ovržene trditve domačih industrijcev o pomanjkanju pogojev za ponovno vzpostavitev industrijskih obratov. Ako bodo mogle uspevati ameriške podružnice, čemu ne bi mogla tudi že uvedena domača podjetja? So pač drugi cilji vmes.

Za 1. maj 1948 v istrskem okrožju

Znova se po vaseh istrskega okrožja zbira mladina pri telovadnih vajah? Ko so se lani pojavili po vseh vaseh tisti veliki lepaki s fotografijami, ki so prikazovale praznovanje prvega maja v raznih obdobjih zadnjih osemdeset let, je ljudstvo z zadovoljstvom ugotavljalo, kako velika je bila razlika med prvim majem 1902 in lanskim. Ugotavljalo je predvsem, kako je narasło število delovnega ljudstva na trgu Unità. Stari ljudje so govorili: «Ja tovariši, takrat in kasneje so bili drugačni časi. Trdi ljudje so nam ukazovali. Danes pa je delavstvo tisto, ki ima večino».

Ne bomo izdali nobene tajnosti če povemo, da se godbe v Bertokih, pri Sv. Antonu in v Marezigah že pripravljajo, da bodo še bolje zaigrale kot lani. Naš pridni dopisnik iz Cežarjev nam je tudi že nekaj omenil, da bodo Cezarjani tekmovali kot so lani, ko jim je tekmovanje prineslo kar — dve zastavi. Letos morajo napraviti še boljše kot lani. Vanganel je lani dal malo telovadcev, in to po krivdi nekega plašljivca. Letos hoče to nadoknaditi. Tam sta dve dobri tovarišici — učiteljici, ki bosta prav gotovo pripomogli, da bo letos Vanganel — med prvimi. Padna, Sv. Peter in Krkavce so kot odmaknjene svetu, in gre mimo njih marsikak važen dogodek. Letošnji prvi maj pa bo prav gotovo zbudil tamkajšnjo mladino.

Ker se obeta zelo zgodnja in lepa pomlad, mora biti tudi naš letošnji prvi maj podoben tej pomladi. Vsa mlalina naj se, kot se že po nekaterih vaseh, uči vaj za telovadni nastop, ki bo daleko prikosil lanski nastop.

To so prvi glasovi o letošnjem prvem maju, ki pa že dajo slutiti, da se bo zares tekmovalo.

Mladina istrskega okrožja se pripravlja na prvi kongres ZAM

V nedeljo, dne 15. t. m. ob 9 bo v gledališču Arrigoni v Izoli kongres antifašistične mladine istrskega okrožja.

Kongres bo pokazal delo mladine tega ozemlja in začrtal naloge, ki jih bo morala mladina v bodočnosti izvršiti. Na tem kongresu bodo izvolili svet in pokrajinski odbor, ki bosta morala voditi delovanje tamkajšnje mladine.

Dnevni red kongresa bo sledeč: a) Otvoritev, volitev predsedstva in raznih komisij, pozdravi predstavnikov demokratičnih organizacij. b) Poročilo: Borba istrske mladine za okrepitev in utrjevanje pridobitev ljudstva, diskusija. c) Referat: Dobljene zmage, garancija za uresničenje perspektiv bodočnosti, diskusija. č) Poročilo komisij. d) Volitve sveta in pokrajinskega odbora. e) Zaključek kongresa.

Lep zgled poštenosti

Pred dnevi je tovarišica Vanda K. iz Kopra našla v ulici Battisti aktovko z važnimi dokumenti. Ker se ji je mudilo na parnik, je aktovko izročila v naši podružnici v ulici Battisti 301 in slednja poveljstvu mestne NZ, ki je takoj telefonično obvestila postajo NZ v Sičovljah, kjer stanuje lastnik izgubljene aktovke. Assi Luigi iz Italije, lastnik izgubljenih dokumentov, je drugi dan prišel osebno dvignit dokumente. Ves zadovoljen se je prišel osebno zahvalit na podružnico in pustil 500 lir za tovarišico, ki je našla aktovko z željo, da se ji ta denar čimprej izroči kot nagrada za njeno poštenost.

KOLEDAR

Sobota 14. februarja
Valentin, Snežna
Sonce vzhaja ob 7.09, zahaja ob 17.28. Dolžina dneva 10.19. Luna vzhaja ob 9.11, zahaja ob 21.56.

Jutri 15. februarja
Vesela, Mislena

Spominski dnevi

1869 je v Rimu umrl sv. Ciril, ustanovitelj staro cerkvene slovanske književnosti.

1944 se je pričelo II. zasedanje ZAVNO Crne gore in Boke.

PRESKRBA

Milo za menze in tovarniške kuhinje. Danes je zadnji dan dviga mila za menze in tovarniške kuhinje.

Koneo razdeljevanj. Danes se konča delitev riža za vse skupine potrošnikov, ki se je začela 2. t. m. ter belih testenin za delavce nameščene pri vojaških enotah, ki se je začela 5. januarja t. l.

Istočasno opozarjamo, da se bo delitev 400 gr sladkorja, ki se je začela 10. t. m., končala v soboto 21. t m.

Mast za menze ter tovarniške in civilne kuhinje. Danes naj lastniki oz. nameščenci dvignejo pri občinskem prehranjevalnem uradu nakazila za mast.

Razdeljevanje mila se podaljša do 28. t. m.

Dvig novih živilskih nakaznic. Ker se je razdeljevanje po hišah novih živilskih nakaznic končalo, vabimo, vse one, ki jih niso prejeli, da jih dvignejo v uradih ul. Malcanton 3 in ul. Ginestre 9, in da jih takoj vpišejo v seznam potrošnikov za novo štirimesečje.

ENOTNI SINDIKATI

Bančni nameščenci. Danes ob 18.30 odborova seja.

Novinarji. Občni zbor novinarjev, ki bi se moral vršiti v nedeljo 15. t. m., je preložen za nedoločen čas.

Higienska stroka. V nedeljo ob 9.30 bo ustanovni občni zbor nameščencev higienske stroke v ul. Imbriani 5.

IZLETI

Planinsko društvo Trst priredi v nedeljo 15. t. m. smučarski izlet v Sappado. Odhod ob 4.30 iz ul. F. Severo. Vpisovanje pri Vizinu v ul. Roma 15 ter pri Pircu v ul. Settefontane 3

Sportni klub pristaniščnikov priredi jutri v nedeljo smučarski izlet v Sappado. Vpisovanje na sedežu.

Smučarski izlet v Planico

priredi «Adria-ekspres» 22. t m. z odhodom ob 3 zjutraj s postaje Sv. Andreja.

Vsa pojasnila pri «Adria-ekspresu».

PROSVETNA DRUŠTVA

Prosvetno društvo «I. Cankar» obvešča vse Slovence in še posebno člane, da bo v ponedeljek 16. t. m. ob 20. 30 v dvorani K. K. Tomažiča zanimivo kulturno predavanje. Po predavanju članski sestanek. Vabljeni vsi.

PIONIRSKA DRUŽINA «VOJKO» iz Rocola uprizori danes 14. t. m. ob 20 pri Lovcu v Rocolu v prid Dijaške matice Ribičičevo mladinsko igro s petjem v treh dejanjih «Mefistov izum». K Lovcu vozi avtobus.

Pionirji iz Dugolina priredijo v nedeljo 15. t. m. ob 15.30 kulturni popoldne s slovenskim in italijanskim sporedom v Poligrafici, ul. Trento 2-II.

RAZNO

Zavezniška čitalnica v ul. Trento 2 je namenjena občinstvu Tržaškega ozemlja. Čitalnica ima 4588 zvezkov literarne in tehnične vsebine. Razpolaga še z nad 300 raznimi ameriškimi in angleškimi revijami.

Čitalnica je odprta dnevno od 10 do 13 ter od 16 do 21, medtem ko je v nedeljo popoldne zaprta.

UPRAVA SLOVENSKEGA DIJAŠKEGA DOMA V TRSTU vabi starše na roditeljski sestanek, ki bo jutri 15. t. m. ob 9 dopoldne v prostorih Dijaškega doma. Po sestanku bo v domu Prešernova proslava.

Podpora kmetom kmetijskega nadzorništva v Trstu

Misija Združenih držav Amerike za pomoč Trstu je preko kmetijskega urada ZVU področnemu kmetijskemu nadzorništvu stavila na razpolago vsoto 3.000.000.— lir, kar naj služi pospeševanju kmetijstva na tem področju.

Nadzorništvo bo po pretresu kmetijskih potreb na področju glede na krajevne okoliščine pomagalo kmetovalcem z naslednjimi ukrepi:

1) *Razdelitev semena krmilnih rastlin* (lucerne, triletne detelje, mešanice za travnike) po ugodnostni ceni 100.— lir za kilogram.
Za ta namen je predvidena vsota 200.000.— lir.

2) *Prispevek za zasaditev sadovnjakov* (češnje in mandeljnovci);
a) brezplačna razdelitev sadik;
b) 100.— lir za vsako jamo v obsegu 1 x 1 x 0.80 m.
Za ta namen je predvidena vsota 800.000 lir.

3) *Prispevek za nasaditev trt;*
a) brezplačna razdelitev vkoreninjenih sadik;
b) 40.— lir za kvadratni meter najmanj do globine 80 cm prekopane zemlje.
Za ta namen je predvidena vsota 1.000.000.— lir.

4) Prispevek v iznosu 30% k nakupni ceni naslednjih poljedelskih strojev: slamoreznic, škropilnic, plugov, bran, stiskalnic in grozdnih mlinov.
Za ta namen je predvidena vsota 800.000.— lir.

Z ostankom vsote 200.000.— lir bo nadzorništvo pospeševalo:

a) izboljšanje krompirjeve vrste «Albona» v višjih in mrzlejših krajih za semensko uporabo;

b) nakup in razdeljevanje dvojno križane ameriške semenske koruze za poizkusno sajenje na tem področju.

Kmetovalci, ki se mislijo poslužiti gornjih prispevkov, morajo predložiti tržaškemu kmetijskemu področnemu nadzorništvu — ulica Ghega št.